

Cena numeru
300 mk.

Cena prenumeraty
w Łodzi

Miesięcznie mk. 6500

Z przes. poczt.

Miesięcznie „ 8000

poza Łodzią egz. 350

Konto Poczto- kas y

Oszczęd. 60594.

Należność pocztowa
opłacona rważaltem.

Redakcja i Adm.

w ŁODZI

Al. Kościuszki 41.

TELEFON 28

Redaktor przyjmuje od 5-6 pp.

Artykułów i listów anonimowych
nie pomieszcza się.

Łódź.

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Piątek, dnia 23 lutego 1923 r.

TANIO I

TANIO I

Mk. 7,500

za 1 kilogram

świeżych

RYB

śniętych

w Mleczarni „PAPROTNIĄ”, Przejazd 52

oraz w Saterynie przy ul. Wólcz. ńsk: ej 78.
335b2

WIAŁOMOSCI POLITYCZNE

Dalsza emisja i zadłużenie.

(wp) Min skarbu zażądało od Sejmu upoważnienia do zaciągnięcia w P. K. K. P. dalszej pożyczki w wysokości 1,475 miliardów mkp., oraz wniosło projekt ustawy o dalszej emisji w wysokości 1,290 miliardów mkp.

Z Rady ministrów.

(wp) Na posiedzeniu Rady ministrów zapadły decyzje w szeregu ważnych spraw państwowych uchwalono:

1) Projekt instrukcji służbowej, dotyczącej urzędowania Komisarza generalnego w Gdańsku. Instrukcją tą podporządkowuje się Komisarzat generalny Rzeczypospolitej, który dotychczas podlegał Prezesowi Rady Ministrów ministrowi resortowemu, a to zarówno w sprawach personalnych, jak również budżetowych i administracji majątku państwowego w Gdańsku.

2) Uchylenie ustawy z dnia 1-go stycznia 1919 r., zawierającej obostrzone i bezwzględna karą śmierci zagrożające przepisy o odpowiedzialności osób wojskowych za przestępstwa popełnione z chęci zysku.

3) Projekt noweli do ustawy o podatku od kapitałów i rent, przewidujący zmianę poboru podatku od sum hipotecznych, koszta bowiem wymiaru i ściąganie tego podatku przenoszą obecnie 4-5 razy wpływ przez skarb uzyskany.

4) Projekt ustawy o opłatach stempowych od współdzielni, mający na celu ujednostajnienie wysokości tych opłat dotychczas różnych w poszczególnych dzielnicach państwa oraz obniżenie wysokości tych opłat w stosunku do opłat uiszczalnych przez spółki akcyjne.

Za akeję antypaństwową.

(wp) Druga Izba Karno Sąd Okręgowego w Poznaniu zwróciła Prokuraturze akta sprawy przeciwko postowi Kurtowi Graebemu i towar. celem wysłania ich na ręce Marszałka Sejmu. Uchwała Sądu domaga się wydania postą Graebego władzom sądowym, gdyż jest on oskarżony, iż w latach 1919 i 1920 łącznie z 20-a innymi Niemcami w Poznaniu, Bydgoszczy i Toruniu organizował akeję antypaństwową zmierzającą do oderwania Ziemi Zachodnich od Państwa Polskiego.

Parowozy z Rosji.

(wp) Na pograniczną stację Zytkowice przybyło z Rosji 85 parowozów zwracanych Polsce na mocy traktatu ryskiego. Parowozy te zostaną skierowane do warsztatów kolejowych na Polcowiznie.

Projekt uzdrowienia skarbu.

Przemówienie p. ministra skarbu na konferencji prasowej.

TRZYLETNI OKRES PRZYGOTOWAWCZY.

WARSZAWA 22, 2 (AW) Minister skarbu Grabski wyłożył dziś na konferencji prasowej zasady uzdrowienia skarbu, przedłożone wczoraj na radzie ministrów.

Program uzdrowienia, mówi minister, opiera się w zasadzie na torach belwederskich i obejmuje tylko najbardziej zasadnicze linje planu sanacyjnego gdyż całego planu w jednej ustawie nie można pomieścić. Podstawą programu jest stworzenie realnego ramowego budżetu na okres trzyletni tj. na rok 1923, 1924, 1925 przy czym dopiero w r. 1926 będzie można dojść do budżetu całkowicie zrównanego.

ZŁOTY POLSKI.

O ile chodzi o zagadnienie zrównoważenia wydatków z dochodami w budżecie, trzeba jego pozycje oprzeć na czemś stałym, na czynniku niezależnym od spadku siły nabywczej marki. Czynnikiem tym może być wskaźnik cen hurtowych, o ile zaś chodzi o wyrażenie w cyfrach budżetu tego wskaźnika, to wprowadzić musimy pojęcie złotego polskiego.

POWIĘKSZENIE DOCHODÓW I ZAPRZESTANIE DRUKOWANIA BANKNOTÓW.

Zdaje sobie sprawę, mówi p. minister, iż tylko wprowadzenie złotego polskiego nie uzdrowi naszych finansów, gdyż do tego należy dążyć przez powiększenie dochodów państwowych oraz zaprzestanie drukowania marek. Uzdrowienie skarbu nie może nastąpić w ciągu krótkiego okresu, dla tego też plan naprawy finansów rozłożony został na 3 lata, przy czym w roku 1923 podzielony jest na 2 okresy, do 1 lipca i od 1 lipca, kiedy zaczną wchodzić w życie reformy, które mają uzdrowić finanse.

ODCIAŻENIE BUDŻETU.

Odnosnie opracowania budżetu istnieje zamiar wyodrębnienia ogólnego budżetu takich działów, jak koleje, które winny przez specjalne metody dążyć do naprawy swego stanu finansowego, odciażając ogólny budżet państwowy. Kolejnictwo polskie, ustalając swój stan finansowy, może posługiwać się takimi środkami, jak podniesienie taryf na pokrycie kosztów administracyjnych, zaś w celu poczynienia niezbędnych inwestycji może wypuścić obligacje kolejowe.

O PODWYŻSZENIE PODATKÓW.

Dążyć należy, aby w naszym budżecie ogólnym wydatki zwyczajne pokryte były bez pomocy jakichkolwiek pożyczek, tj. dochodów skarbowych. W tym celu niezbędne jest podwyższenie podatków do wysokości przedwojennej, jako minimum. Podatki bezpośrednie dadzą się zrealizować niezwłocznie, zaś podatki pośrednie dopiero po kilku latach dadzą rezultat, jakiego skarb oczekuje. Jesień roku 1925 powinna wykazać pewną przewyżkę naszych dochodów zwyczajnych nad wydatkami zwyczajnymi.

PODATEK OD MAJATKÓW.

Trzyletni okres naszej gospodarki będziemy musieli zamykać z pewnym deficytem, który ogółem w przybliżeniu określić można na miliard złotych polskich. Deficyt ten istnieć będzie głównie z powodu wydatków nadzwyczajnych. Częściowe pokrycie deficytu nastąpi przez pobranie podatku majątkowego. Podatek ten ściągany byłby w okresie trzyletnim w pięciu półrocznych ratach. Podatek majątkowy przy systemie progresywnym nie dojdzie do 10 proc. wartości majątku.

W końcu zaznaczył minister: Polska musi już dziś przystąpić do reformy walutowej.

Zmierzch czerwonej tyranji.

STANOWISKO TROCKIEGO ZACHWIANE. ROZKŁAD PARTJI KOMUNISTYCZNEJ.

RYGA 22 (PAT) Łotewska ag. telegraficzna donosi, z miarodajnych jakoby źródeł moskiewskich, że stanowisko Trockiego jest zachwiane. Autorytet Trockiego w kołach wojskowych widocznie zmniejszył się. Następcą w razie jego ustąpienia ma być dotychczasowy głównodowodzący wojskami ukraińskimi Fruntze.

RYGA 22 (PAT) Z Moskwy donoszą, że rozkład rosyjskiej partji komunistycznej pogłębia się coraz bardziej. Wpływy t. zw. „Prawdy” robotniczej wzrosły. Słychać, że wkrótce ma być wprowadzony w Moskwie stan obłężenia oraz mają być przeprowadzone aresztowania elementów opozycyjnych.

Zuchwałość „zdobywców” Klajpedy.

INTERNOWANIE 2 OFICERÓW POLSKICH

WARSZAWA 22, 2 (AW) Dzienniki podają, że razem z generałem Carton de Viard i majorem Grant Litwini zatrzymali w strefie pasa neutralnego 2 polskich oficerów, którzy towarzyszyli Anglikom przy objeździe pasa neutralnego. Są to kapitan Dunin-Wąsowicz i kapitan Morsztyn, pełniący funkcje łączników wojskowej misji angielskiej,

której szefem jest gen. Carton de Viard. Oficerów polskich internowano w Kownie.

„Gazeta Warszawska” wyraża przypuszczenie, że Litwini chcą tym sposobem znaleźć pozór, potwierdzający ich insynuacje, że w walkach w pasie neutralnym z polskiej strony brały udział oddziały regularnego wojska.

KONFLIKT POLSKO - LITEWSKI.

PRASA FRANCUSKA O WSPÓLDZIAŁANIU NIEMIECKO — LITEWSKIEM I ZA CHOWANIU SIĘ LITWINÓW

PARYŻ 22 (PAT) Prasa francuska w dalszym ciągu obszernie komentuje wypadki, jakie się rozgrywają w polsko — litewskim paśmie neutralnym, uważając je jednocześnie za niezbity dowód intrygi niemiecko — rosyjskiej mającej na celu zwłaszcza wywarcie presji przeciw akcji francuskiej w zagłębiu Ruhry. Taką opinię wypowiadają między in. Pertinax w „Echo de Paris“, potem Henri Bidou („Figaro“) Saint Brice („Journal“). Henri de Corab, powołując się na informacje „Minster Anzeiger“, wykazuje że władze niemieckie wysyłają na Litwę ochotników niemieckich, pochodzących z okręgu Ruhry.

PARYŻ 22 (PAT) Na skutek wypadków w strefie neutralnej glosy prasy francuskiej o

Litwie są bardzo surowe, Litwa jest punktem węzłowych intryg Berlina i Moskwy przeciw nowemu porządkowi rzeczy w Europie, mówi Fertinag, Jacques Bainville w „Action Française“ nazywa Litwinów narodem, którego szczególnie charakterystyczną cechą jest nienawiść przeciw sąsiedniemu narodowi polskiemu. René Dawalle w „Gaulois“ pisze: Mamy nadzieję, że Litwini, a przede wszystkim Niemcy którzy ich pchają do akcji wezczas uświadomią sobie, że bądź co bądź nie nadeszła jeszcze chwila przyłączenia Litwy do Prus“. Akcja rządu litewskiego u Ligi Narodów jest jednomyślnie uważana za żart pełen hypokryzji. Saint Brice nazywa ją „kalsyicznym manewrem złodzieja, który woła: „Łapaj złodzieja“.

Z ostatniej chwili.

NA DOBREJ DRODZE?

LONDYN 22 (PAT) Korespondent „Daily Mail“ w Angorze, ze swoich rozmów z Mustafą Kemalem i Ismetem baszą odniósł wrażenie że kwestja zawarcia pokoju jest na bardzo dobrej drodze.

BORDEAUX 22 (PAT) Odbyła się w Angorze narada ministrów pod przewodnictwem Mustafy Kemala. Ismet basza złożył sprawozdanie w sprawach, do których nie doszło do porozumienia na konferencji lozańskiej.

NIEMCY NIE DOSTANĄ POŻYCZKI Z AMERYKI.

WIEDEŃ 22 (PAT) „Neue Freie Presse“ donosi z Nowego Jorku: Komisja finansowa senatu odrzuciła wniosek co do udzielenia kredytu Niemcom i co do ułatwienia importu towarów amerykańskich do Niemiec.

FRANCJA NIE NAWIĄŻE STOSUNKÓW Z SOWIETAMI.

PARYŻ 22 (PAT) Ministerstwo spraw zagranicznych zaprzecza wiadomości, jakoby rząd francuski zamierzał w najbliższym czasie podjąć stosunki dyplomatyczne z sowietami. Niema również mowy o wysłaniu francuskiej misji politycznej do Rosji.

NOWY PREZYDENT SENATU FRANCUSKIEGO.

PARYŻ 22 (PAT) Prezydentem senatu 142 głosami przeciw 133 został wybrany Doumergue.

SOWIETY NIECHCĄ ZAGRANICZNYCH TOWARÓW.

MOSKWA 22-2 (A. W.) Sowiety co raz bardziej ograniczają wszelki wóz towarów do Rosji. Ostatnio fabryki estońskie wykonały dla instytucji rosyjskich obstalunek na kilkadziesiąt tysięcy par obuwia, jednakowoż obstalunek ten z rozkazu władz nie został wpuszczony do Rosji. (Czyżby Sowiety tak bardzo liczyły na przemysł niemiecki?) Przep. Red.)

MANIFESTACJA NA CZĘŚĆ ZBRODNI NA UKRAINIE SOWIECKIEJ.

TARNOPOLE 22-2 (A. W.) Wiadomość o zamordowaniu metropolity Jerzego w Warszawie przyjęły sfery rosyjskie na Ukrainie z manifestacyjną satysfakcją.

Z NARAD BERLIŃSKICH.

PARYŻ 22 (PAT) Dzienniki amsterdamskie na zasadzie informacji z Dortmundu donoszą o naradach jakie odbywały się w Berlinie pomiędzy głównymi przemysłowcami przemysłu nadreńskiego, westfalskiego, a przedstawicielami kół finansowych. Większość przedstawicieli przemysłu miała się domagać uporczywego trwania przy stosowanych obecnie środkach oporu w zagłębiu Ruhry, podczas gdy finansisci z całym naciskiem doradzać mieli poczynienie prób w celu osiągnięcia porozumienia z władzami okupacyjnymi. Do opinii finansistów miał się przyłączyć również Stinnes.

DR. SEIPEL W BIAŁOGRODZIE.

BIAŁOGROD 22 (PAT) Wczoraj po południu przybył tu kanclerz austriacki dr. Seipel na czele delegacji oraz grona rzeczoznawców. Gości przywitał na dworcu minister spraw zagranicznych Ninczic wraz z szeregiem wyższych urzędników ministerstwa oraz austriacki chargé de affaires wraz z personelem poselstwa.

ZAKOŃCZENIE STRAJKU BANKÓW. MOGUNCKICH.

MOGUNCJA 22 (PAT) Po ukończeniu 24-ro godzinnego strajku protestacyjnego tutaj banki wznowiły zwykłe czynności. Dyrektor tutaj tejszej filii Banku Rzeszy Oberstein został aresztowany.

OLBRZYMI POŻAR W BERLINIE

BERLIN 22 (PAT) Dziś przed południem w 6 fabrykach z niewiadomej przyczyny wybuchł wielki pożar. Spaliły się magazyny oraz 70 wagonów kolejowych, naładowanych gałganami i papierem. Zabudowania fabryczne ocalone.

Nieproszone pośrednictwo.

NOTA CZICZERINA DO RZĄDU POLSKIEGO.

BERLIN 22 (wł) Tutejsze pisma zamieszczają notę, jaką Cziczerin wysłał do rządu polskiego. W nocie tej Cziczerin oświadcza:

„Zawikłania w sprawie ziemi wileńskiej zaniepokoiły rząd sowietów. Stosownie do traktatu ryskiego wszelkie sprawy sporne między Polską i Litwą podlegają jedynie załatwieniu między temi obydwojma państwami. Wszelkie powoływanie trzeciej strony, a przede wszystkim t. zw. Ligi Narodów, która nie jest uznana przez rząd sowietów nie odpowiada traktatowi ryskiemu, według którego między innymi ustalenie linii demarkacyjnej

między Polską i Litwą może nastąpić jedynie na mocy porozumienia polsko-litewskiego. Rząd sowietów żywi obawę, że zaniechanie tej zarady zagraża pokojowi, w czem rząd sowietów jest bezpośrednio zainteresowany i ufa, że zarówno rząd polski, jak i litewski spór zakończą w sposób przyjazny“.

W końcu nota sowiecka zaznacza, że rząd sowietów gotów jest współdziałać w załagodzeniu tego sporu.

(Traktat ryski wyłączał, jak wiadomo, władze nie wtrącające się sowietów w sprawy polsko-litewskie.

Stosunki gospodarcze z Polską.

SOWIETY NASTROJONE NA TON POKOJOWY.

BERLIN 22 (wł) Z Moskwy donoszą: Od niejakiego czasu tutejsze dzienniki poświęcają coraz żywszą uwagę sprawie rozwoju stosunków polsko-rosyjskich. Pisma moskiewskie podają prawie codziennie wiadomości o Polsce i podkreślają okoliczność, że stosunki gospodarcze między Polską i Rosją sowiecką rozwinięły się w ostatnim czasie w sposób bardzo zadawalający.

Urzędowy sowiecki organ gospodarczy „Ekonomicheskaja Żiżn“ donosi ze szczególnym zadowoleniem, że misja polska w Moskwie zwróciła się do rządu sowieckiego z propozycją podjęcia rokowań w sprawie ostatecznego zawarcia polsko-rosyjskiej umowy handlowej. Rosyjski komisarjat dla spraw zagranicznych zawiadomił przedstawiciela Polski, że rząd sowietów godzi się na podjęcie rokowań i proponuje roz-

porządzenie ich dn. 26-go lutego w Moskwie.

Ostatnia „Prawda“, podając wyraźnie inspirowany artykuł o stosunkach polsko-sowieckich stwierdza, że doznały one znacznego złagodzenia rzekomo z tego powodu, że rząd polski wyrzekł się planu utworzenia wspólnego frontu przeciw Rosji przez połączenie wszystkich państw pogranicznych powstałych na obszarze b. imperjum rosyjskiego

Pismo to w dalszym ciągu zapewnia, że na takie stanowisko Polski wpłynęła częściowa mobilizacja, przeprowadzona przez rząd sowietów (?), że to właśnie skłoniło rząd polski do podjęcia usiłowań doprowadzenia do dalszego jeszcze złagodzenia stosunków. Najwłaściwszy środek ku temu widzi rząd polski w podjęciu najściślejszych stosunków gosp. larczych z Rosją.

Proces Fanny Dittner.

PRZESŁUCHANIE ŚWIADKÓW.

LWÓW 22-2 (A. W.) Dziś przesłuchano 2 świadków, b. urzędników policji i głównego urzędu wywiadowczego, t. zw. „K. — Stelle“, którzy stwierdzili, że oskarżona zasypywała władze austriackie doniesieniami, a mając stosunki z dygnitarzami austriackimi wywierała wprost terror na prowadzących śledztwo, aby osoby, które zedenuncjowała zostały ukarane. Dittner wniosła nawet do władz w Wiedniu denuncjację na cały urząd „K.—Stelle“, składającą się głównie z Polaków i zażądała ich usunięcia.

Naczelnik „K.—Stelle“, kapitan Wiedera, Niemiec, miał z tego powodu zajście z komendantem Lwowa, generałem Letovskym. W związku z tem kapitan Wiederin oddał się do dyspozycji naczelnej komendy armji, która je-

dnak pozostawiła go na zajmowanym stanowisku, przenosząc jednocześnie generała Letovskiego ze Lwowa.

Dalsi świadkowie cywilni, których oskarżona denuncjowała, zeznali stanowczo, że zarzuty jej były nieprawdziwe.

Oskarżona w ciągu rozprawy była kilkakrotnie napominana przez przewodniczącego za obrazę świadków i nieprzyzwoite zachowanie się wobec trybunału. Wreszcie trybunał udał się na naradę i uchwalił wyrazić jej surową naganą za powiadając, że na przyszłość ukarze ją przyswajając, względnie wydać z sali na czas rozprawy.

23 bm. dalsze przesłuchiwanie świadków.

Dwie polityki.

Polska zawarła sojusz z Francją. Stało się to dzięki polityce obozu narodowego, który jeszcze podczas wojny światowej zbliżył się do koalicji i uznał że zwycięstwo polskiej sprawy może się dokonać tylko po rozgromieniu Niemiec. Naród polski poparł tych polityków, którzy nawiązali mocne nici przyjaźni i sojuszu z Francją. Ster rządów i władza dostała się jednak do rąk p. Piłsudskiego i tego obozu, który chciał Polskę budować przy pomocy najpierw Hohenzollernów i Habsburgów, a potem przy pomocy „republikanów” socjalistów niemieckich.

Ze sfer polskich stronnictw rządowych za wsze padały zatrute strzały przeciw Francji. Mówiono, że Polska jest w a s a l e m Francji, że Polska sprzedała się swej sojuszniczce, że zatem Polska powinna prowadzić politykę samodzielną, niezależną... Takimi utyskiwaniami starały się lewicowe stronnictwa rozluźnić stosunki państwowe między Francją a Polską.

Niema dogodniejszej sposobności do oceny tej „niezależnej” polityki niż chwila obecna. Prowadził już niezależną politykę p. Piłsudski w sprawie Wilna i Kijowa, prowadził ją wbrew radom Francji i wbrew ostrzeżeniom polskiej „prawicy”. Czem się ta polityka mogła skończyć, jaką klęskę mogła na Polskę sprowadzić, o tem wie każdy Polak.

Lewica polska chce jednakowoż nie tylko w treści prowadzić inną i „niezależną” politykę, ale także i w sposobach. Poneczające w tym względzie jest porównanie polityki, jaką stosuje p. Poincare do Niemiec, i tej polityki jaką prowadzi gen. Sikorski w stosunku do Litwy i do Kłajpedy.

P. Poincare nie wygłaszał słów o „żelaznej” ręce i miotle, nie brzczał generalską szablą, lecz w skupionej powadze wysłał techników francuskich i włoskich do zaciebia Ruhry, dając im do pomocy sprawne i uzbrojone dywizje francuskiej armji. I dzisiaj trzyma Francja mocno w swej garści najbogatszą dzielnicę niemiecką, rządzi w niej, gospodaruje, aby zabezpieczyć interesy państwa i narodu francuskiego.

Jakżeż inaczej było i jest w Polsce! Zagraniczna polityka polska, rozwijana pod osobistym, czteroletnim natchnieniem p. Piłsudskiego, zdobyła się na federacyjne plany ukraińskie i litewskie, które rozwinęły się bardzo szkodliwie... A tyle „mocnych” słów słyszeliśmy zawsze z ust samego p. Piłsudskiego i jego wielbieli.

Gen. Sikorski prowadzi nadal z nieudolnym p. Skrzyńskim tę samą politykę „mocnych” słów i planów. Lecz już stare przysłowie mówi: „Strachy na Lachy!” Mocnych słów gen. Sikorskiego obawiają się może niektórzy obywatele polscy, lecz zagranicą knia sobie z nich. Nawet takie państwko, jak Litwa, kpi sobie z rządu gen. Sikorskiego, czego dowodem są zajścia w tzw. pasie neutralnym między Polską a Litwą i napad litewski na Kłajpedę.

Polska miała objąć w posiadanie stałe część pasa neutralnego. Pomijamy to, że Litwa otrzymała więcej a Polska mniej, — pomijamy tę klęskę. Ale spodziewać się należało, że przynajmniej tę część pasa, którą nam przyznano, zajmiemy mocną ręką. Francja dała nam naukę, jak się to robi. Cóż? W Polsce są niby mądrzejsi politycy, niż p. Poincare i niż gen. Foch.

Do objęcia polskiej części pasa neutralnego wysłano bezbronnych urzędników i policję... Litwini przyjęli ich karabinami maszynowymi i artylerją. Policja polska w kilku wypadkach musiała się nawet wycofać z zajętych już wiosek. Są zabici i ranni.

Mimowoli przypominają się głosy prasy warszawskiej. Przypomina ona, że w grudniu 1922 r. wysłano przeciw narodowym manifestantom Warszawy wojsko zamiast policji, natomiast przeciw Litwie Kowieńskiej wysłała się policję i urzędników... zamiast wojska. Takie to sposoby „mocnej” polityki widzimy nawewnątrz i nazewnątrz.

P. Poincare... i gen. Sikorski!
Zastanówmy się nad tem porównaniem.

Francja, mniejsza od Niemiec, trzyma mocno w garści nadreńskie prowincje. Mało słów, ale za to wiele czynnej i twórczej energii. Polska, licząca 28 milionów ludności narażona jest na kpiny ze strony Litwy, państewka liczącego 2 (dwa!) miliony ludności! To zestawienie mówi nam więcej, niż obszernie komentarze.

P. Poincare mówi mało, pracuje wiele, robi dobrą politykę i umie okazać silną rękę tam gdzie potrzeba.

Gen. Sikorski mówi wiele, używa mocnych i „żelaznych” słów, robi złą politykę i ma

dziwnie słabą rękę nawet w stosunku do maleńkiej Litwy.

Dwie głowy, dwie polityki i dwie ręce... Poneczające zestawienie. Cóż więc dawnego, że polityka polska w rękach takich kierowników ponosi klęskę za klęską. „Żelazne” słowa nie znaczą na scenie międzynarodowej dyplomacji. Tam trzeba być gich głów, mądrych słów... i mocnych rąk. To są podstawy rozumnej i wielkiej polityki. Czy je znajdujemy u dzisiejszych urzędowych kierowników polskiej polityki?

Listy Londyńskie.

(Od własnego korespondenta).

Londyn, 16 lutego 1923 r.

Na wstępie do cyklu o korespondencji z wybrzeża Tamizy pozwolę sobie podać trochę szczegółów, dotyczących tutejszej kolonii polskiej od chwili wybuchu wojny światowej.

Kolonja ta zarówno przed wojną jak i podczas jej trwania, nigdy liczna nie była. Obejmowała ona zaledwie kilkadziesiąt osób z inteligencji i kilkaset rodzin ze sfer robotniczych. O ile inteligencja przed wojną słabo była zorganizowana, o tyle grupa robotnicza posiadała swój związek i klub we Wschodniej dzielnicy miasta oraz kościół parafialny w Shadwell. Dopiero wojna światowa dała inteligencji bodziec do pracy organicznej i pierwszą instytucję, która powstała z chwilą jej wybuchu była „The Polish Informative Committee”. Zadaniem jej było aktywne zaznajamianie opinii angielskiej o sprawach i aspiracjach polskich. Istnienie swe zawdzięczała instytucja ta przeważnie ofiarności Anglików i celem jej było dostarczenie prasie angielskiej autentycznych wiadomości ekonomiczno-politycznych z Polski, oprócz tego, wydawanie szeregu publikacji w postaci broszur z zakresu historii, literatury i spraw ekonomicznych Polski. Z biegiem czasu instytucja ta podjęła również redakcję tygodnika „The Polish News”

Później, z inicjatywy Polskiego Komitetu Narodowego w Paryżu powstała inna instytucja o charakterze humanitarno-społecznym p. t. „The Polish Victims Relief Fund”. Początkowo obie pominięte instytucje utrzymywały dość przyjazne stosunki, lecz z biegiem czasu stały się organami nawzajem zwalczających się partji politycznych, tam zaś były zazwyczaj osobiste animozje i uroszczenia. W rezultacie oczywiście sprawa polska tylko na tem traciła, a zainteresowanie Anglików malało.

Dopiero po podpisaniu Traktatu Versalskiego, kiedy Państwo Polskie stało się faktem, Anglja z właściwą sobie otwartością ponownie zwróciła uwagę na nowopowstałą jednostkę państwową. Zwłaszcza angielskie sfery handlowe poważnie zainteresowały się możliwością handlu z Polską i cały szereg najpoważniejszych firm angielskich podażyło do Polski i w rezultacie zawarło wiele znacznych kontraktów w dziedzinie przemysłu tkackiego oraz produktów kolonialnych jak: kawa, herbata etc. Do utrzymania tego zainteresowania przyczyniła się w znacznej mierze, zorganizowana również z inicjatywy Polskiego Komitetu Narodowego w Paryżu, Polska Agencja Handlowo-Finansowa, operująca na zasadach Izb Handlowych. Zadaniem, które doskonale zresztą spełniała, była współpraca przy rekonstrukcji zjednoczonej Polski pod względem ekonomicznym jak również zaznajamianie angielskiego świata handlowego z warunkami korzystnego handlu i lokaty kapitałów w Polsce. W ciągu dwuletniej swej egzystencji Agencja ta cieszyła się bardzo znacznym poparciem zainteresowanych sfer i brak jej w chwili obecnej poważnie daje się odczuwać. — Z funduszy jej powstał pierwszy ekonomiczny tygodnik polski zagranicą p. t. „The Polish Economic Bulletin”, który dotąd istnieje.

Wojna bolszewicka i chaos jaki zapanał w stosunkach wewnętrznych Polski, a zwłaszcza katastrofalny spadek marki polskiej, wywarł tutaj bardzo niekorzystne wrażenie, tem bardziej, że przyprawił pomienione firmy o znaczne straty materialne. Niechęć jaką przypisy

wano od tego czasu Anglji w stosunku do nas nie można oczywiście kłaść na karb polityki tego czy innego angielskiego męża stanu jak np. Lloyd George’a. Przyczyn należy szukać w wewnętrznych układach stosunków polskich, w ciągłych waśniach partyjnych, w braku trwałego i silnego Rządu i równowagi finansowej Państwa. Lloyd George był tylko echem zawodów, jakie spotkały wszechpotężne City londyńskie. Londyn jako centrum finansowe świata jest bar-dzo czułym barometrem wszystkich zmian i wahań w stosunkach międzynarodowych, więc zaufanie i kredyt City są więcej warte niż najkosztowniejsza i niewiele znacząca reprezentacja. Odzyskanie tego zaufania i poparcia, jak to uczynili Czesi, leży bezwzględnie w interesie Polski, gdyż pozycja Anglji nabiera charakteru dominującego w Europie, zaś sposób w jaki zdąża ma do zacieśnienia i skonsolidowania swych interesów polityczno-ekonomicznych z Ameryką, czyni ją decydującym czynnikiem w świecie polityki międzynarodowej. Jej wiedzę i a raczej obojętność przynosi Polsce potencjalne szkody.

Co się tyczy Anglji to od chwili utworzenia konserwatywnego gabinetu Bonar Law’a daje się odczuwać bardzo znaczna poprawa w jej stosunkach wewnętrznych. Z chwilą ustąpienia Lloyd George’a i jego oportunistycznej polityki zagranicznej Anglja postawiła sobie za zadanie unikania wszelkich zewnętrznych awantur politycznych, zrezygnowała z utrzymania indemnizacji pieniężnej od Niemiec i dąży obecnie do poprawy swej pozycji finansowej i do przywrócenia pokojowych warunków w Europie celem odzyskania utraconych przez wojnę rynków zbytu. Tem się tłumaczy jej neutralna postawa w stosunku do akcji Francji w Ruhr.

Wojna Europejska włożyła na Anglję olbrzymi ciężar płacenia długów wojennych Aljantów w Ameryce. Długi te przy obecnym kursie dolara oszacowano na 856.000.000 funtów szterl. Przytem jako państwo wybitnie eksportowe, znalazło się ono, wobec bankructwa Europy, w przykrej sytuacji ograniczającej, z powodów wysokiej waluty, eksport swych towarów na kontynent, co wywołało powstanie ogromnej półtoramiljonowej armji bezrobotnych, których Anglja zmuszona jest utrzymywać kosztem przeszło 100.000.000 funtów szterl. rocznie. Dodać tu należy, że skala jej podatków jest obecnie najwyższa w Europie i wynosi 25 proc w funcie.

Aczkolwiek więc opinja publiczna pod wpływem „Daily Mail” i innych gazet z grupy Harmsworth Press bezwzględnie popiera akcję Francji, to jednak oficjalna Anglja dla wyżej wymienionych względów oraz z racji wielu innych palących spraw jak pokoju z Turcją, Mezopotamji, Judji i Palestyny, nie czuje się na siłach do aktywnego dopomagania jej.

Przechodząc do spraw ekonomicznych należy zaznaczyć, że dzięki energicznej polityce obecnego ministra skarbu p. Stanley Baldwina, kurs funta w stosunku do dolara dobiega prawie (0 5 proc.) do parytetu przedwojennego, co redukuje zagraniczny dług Anglji o przeszło 300.000.000 funt. szterl. Poza tem znaczna poprawa daje się odczuwać w przemyśle węgelnym i węglowym, który dzięki wypadkom w Ruhr zmusił Niemcy do kierowania zamówień do angielskich kopalni. Koszt utrzymania spadł z 230 proc. w styczniu 1920 r. do 58 proc. w chwili obecnej i dalsza niżka cen nadal postępuje.

Stefan Kleczkowski.

NA MARGINESIE.

Historja z Ruhry.

Prusak spłacić nie chciał zda się
Zobowiązań w swoim czasie, —
Szachrajstw robił politykę,
Więc go Francuz wziął za grdykę
I dobrawszy się do skóry,
Batem go wypędza z Ruhry. —
W pierwszej chwili pludzi jeszcze
Nie znał co to braków dreszcze
Lecz, gdy z węglem było krucho —
Szwab się począł drapać w ucho,
Wreszcie kręcić jak szalony —
Skomleć, piszczeć na wsze strony!
Myśl go gniołła wciąż popura,
Aż mu wreszcie zmiękła rura.
Francuz, — że jest sprytny chłopię, —
Nie nie pyta, węgiel kopie,
Do Paryża zwozi furę, —
Taka to historja z Ruhry.

Stanisław Żytkowski (Eszet).

WIADOMOŚCI Z KRAJU.

Walka o polskość w literaturze polskiej.

k) W Poznaniu odbył się odezyt znakomitego powieściopisarza, Edw. Ligockiego, który w pięknych słowach scharakteryzował walkę o polskość w literaturze polskiej z wpływami obcymi, zwłaszcza żydowskimi. Wpływy te przedostawały się ze wschodu, gdzie młodzież królestwa, kształcąc się na uniwersytetach rosyjskich, ulegała działaniu idei socjalistycznej. Wpływy te zgubnie zaciężyły na wielu autorach naszych z pod znaku lewicy: na Daniłowskim, Strugu, Sieroszewskim i t. d. O wiele zgubniejsza jest jednak obecna inwazyja żydów piszących inwazyja, idąca z Ghetta i z Rosji, której sekundują falangi żydów i żydówek, tłumaczących nędolnie z literatury obcej, nie tylko obce nam duchem, lecz wręcz szkodliwe, szerzące zarazę moralną. Inwazyję tę umożliwiają rosnące wciąż niby grzyby trujące, żydowskie firmy wydawnicze. Produkcji tych, obcych nam duchem, autorów żydowskich przeciwstawił prelegent twórców polskich: Zeromski, Rostworowski i Małaczewski, którzy, żyjąc życiem narodu, są najlepszymi wzrąźnikami polskości.

Echa tragicznego zgonu Łubieńskich.

(k) Przed izbą karną w Poznaniu stawał szofer Simon W. ze Tezewa, oskarżony o to, że jadąc nieostrożnie samochodem w dniu 12, grudnia r. ub. pomiędzy Pszczółkami a Kohling, spowodował śmierć Łubieńskich którzy jechali tym samochodem. Zmarły tragicznie St. Łubieński, dyrektor gdańskiego oddziału firmy „Kooprolna“, wyjechał w dniu 12 grudnia roku ub. wraz ze swą małżonką samochodem do majątku, który niedawno nabył. W drodze powrotnej szofer stracił orientację i wyjechał samochodem poza szosę — staczając go do rowu, napełnionego wodą. Samochód wyrócił się, przygniatając oboje małżonków Łubieńskich, którzy, na nieszczęście, znaleźli się głowami w wodzie, a ponieważ nie było żadnego ratunku, woda spowodowała ich śmierć szofer, przerażony tym widokiem, popsuł samochód i ukrył się w pobliżu, jednakże wkrótce został aresztowany i osadzony w więzieniu. Na rozprawie sądowej zeznawano rzeczoznawców, a sąd, opierając się na ich opinii, uznał szofera niewinnym i wydał wyrok uwalniający go od wszelkiej odpowiedzialności.

Kto zarab'a w Polsce.

(k) W poniedziałek w Krakowie policja zatrzymała na placu Marjańskim samochód który sprowadzono do komisariatu.

Samochód ów kupił od p. D. multimiljader Bogdanow, uchodząca rosyjski za cenę 13 milj. mk z których 10 milj. zapłacił zaraz a resztę miał wy równać w dniu 15 stycznia. Gdy w terminie owej reszty nie wypłacił p. D. który z Bogdanowem pozostaje w sporze sądowym, nie chcąc, aby samochód wystawiony był na jego nazwisko, sprowadził go na podwórze komisariatu i zażądał przytrzymania wozu aż do rozstrzygnięcia sprawy, której epilog rozegra się na rozprawie sądo-

wej w dniu dzisiejszym. Oskarżył przytem Bogdanow, iż groził mu browniżem. Bogdanow przy był do Polski przed trzema laty i w krótkim czasie na dostawach wojskowych zarobił grube miljardy, przyzem terenem jego działalności jest Tarnopol który wiele o tym uchodźcu mógłby powiedzieć. Cieszy się on na tarnopolskim terenie poparciem pewnego dygnitarza rządowo-autonomicznego — a obecnie w dalszym ciągu prowadzi interesy ci! rowe. Bogdanow w komisariacie zachowywał się butnie tak, że dyżurny komisarz energicznie nie reagował na to zachowanie. Władze powinny bliżej się zająć tym uchodźcą, stwierdzić na jakiej podstawie otrzymał z Dyrekcji policji pozwolenie na noszenie broni. Najlepszą jednak radą z naszej strony byłoby wysiedlenie multimiljadera uchodźcy za Zbrucz.

Aresztowanie zjazdu komunistycznego.

(k) Kielecka policja polityczna aresztowała przed kilku dniami uczestników zjazdu komunistycznego, który odbywał się w Starachowicach.

W dniu zjazdu policja śledcza stwierdziła, iż do Starachowic, przybyło dwudziestu kilku podejrzanych osobników, którzy o godzinie 8-ej wieczorem zebrałi się w lokalu Związku metalowców. W godzinę później, cały budynek, w którym Związek się znajdował, został otoczony przez policję.

Komisarze policyjni, którzy wraz z kilkoma posterunkowymi wkroczyli do wnętrza lokalu, zastali już uczestników zjazdu obradujących w całej pełni. Na stole obrad leżały stosy papierów i bibuły komunistycznej.

Obradom przewodniczył znany łódzki komunistą Abraham Maksan, żyd, który przed rokiem powrócił z Rosji sowieckiej i który zdążył już odsiać karę kilkumiesięcznego więzienia za występy bolszewickie na terenie naszego państwa, sekretarował zaś komunistą Danieluk z Zagłębia Dąbrowskiego.

Referat o „jednolitym froncie rewolucyjnego proletariatu w Polsce“ wygłaszał tow. Majewski. Mówił on z takim patosem i tak był zaabsorbowany swoim wykładem, że nie zauważył zupełnie wkraczającej policji.

Współuczestnicy zjazdu, aczkolwiek zaskoczani, zauważyli jednak natychmiast wkroczenie policji i wszczęli zamieszanie.

Materiały dotyczące, ruchu komunistycznego w Polsce, znalezione przy uczestnikach zjazdu są olbrzymie i w najwyższym stopniu kompromitują warcholstwo demagogów, płatnych za bolszewicko-niemieckie pieniądze.

Ogółem aresztowano 28 uczestników zjazdu, pomiędzy którymi znajdują się delegaci z Warszawy, Zagłębia, Łodzi, Pomorza Górnego Śląska a nawet z kresów wschodnich.

Schowany cukier.

k) Onegdaj po południu przeprowadzono rewizję w składach firmy „Polski Glob“ w Krakowie. Rewizja ta dała nadzwyczajne rezultaty. W jednym ze składów, wynajętych biuro sprzedaży Związku małopolskich cukrowni, złożonych było 1516 worków cukru po 100 kg. każdy, t.j. zgórą 15 wagonów. Dochodzenia ustaliły że cukier ten złożony został jeszcze 4-go stycznia a wiadomo, że cena tego artykułu wzrosła od tego czasu prawie w dwójnasób.

Ponieważ cena cukru od 14 lutego wzrosła o 1500 mk. na 1 kg., przeto właściciele cukru, zmagazynowanego w składach „Polskiego Globu“, zarobili w tych kilku dniach przeszło 225 milj. mk.

Kierownik krakowskiego oddziału Zw. Cukrowni, Massakowski, podał, że z uwagi na wielkie zapotrzebowanie cukru w Krakowie, zwrócił się do Centrali Zw. we Lwowie po dyspozycje i za każdym razem otrzymywał odpowiedź, aby cukier zatrzymać. Cały zapas cukru zasekwestrowano do prokuratorjum państwa.

MYŚLI.

Żydzi wnieśli do socjalizmu ducha materializmu bezprzykładnego w dziejach świata, wnieśli hasło wyłączne walki o dobra materialne i odrzucili — jeżeli nie w teorii to w praktyce — zasadę słusznego, t. j. proporcjonalnego do wydatności pracy wynagrodzenia, jak gdyby świadomości tego, że nie tak nie deprawuje i nie demoralizuje, jak zysk nieprawy, zarobek nadmierny, łatwy do osiągnięcia.

Eligjusz Niewiadomski „Obrona“.

Jubileusz Kopernika w Polsce.

Rocznice 450-tą urodzin Mikołaja Kopernika uczciła uroczystością cała Polska. Główne uroczystości skoncentrowały się w stolicy Państwa w Warszawie i w Toruniu, miejscu urodzenia wielkiego astronoma, gdzie obchód został połączony ze zjazdem astronomów polskich. W zjeździe tym biorą udział przedstawiciele nauki z Krakowa, wobec czego obchód Kopernikowski na Wschodniej Jagiellońskiej, która zresztą przed 50 laty obchodziła uroczystości 400-tą rocznicę urodzin Kopernika, został odłożony na czas późniejszy.

Cała prasa polska poświęciła Kopernikowi specjalne numery, a zwłaszcza dzienniki b. zaboru pruskiego, który po raz pierwszy miał możliwość złożenia publicznego hołdu wielkiemu uczoneму polskiemu, wystąpiły z bogatym i interesującym materiałem. Wychodzące w Toruniu „Słowo Pomor.“ zamieszcza na wstępie artykuł najznakomitszego kopernikologa polskiego, prof. Ludwika Birkenmajera (Un. Jag.), a dalej tłumaczenie (z łacińskiej) poematu Kopernika: „Siedm gwiazd“, wspomnienie ks. Kujota z obchodu Kopernikowskiego przed 50 laty w Toruniu (obchodzonego przez Polaków toruńskich) i wiele innych prac i notatek zwanych z życiem i dziełami genialnego astronoma. Również „Dzienn. Pozn.“ i „Kur. Pozn.“ poświęciły numery uroczystościom Kopernikowskim. Znajdujemy tam prace prof. Birkenmajera, najznakomitszego polskiego astronoma prof. Banachiewicza, prof. Krygowskiego, prof. Zalewskiego i innych.

Z prasy warszawskiej, która również uczciła jubileusz Kopernika mnóstwem artykułów (już w 1830 wzniesiono Kopernikowi pomnik w Warszawie dłuta Thorwaldsena), zasługuje na uwagę feljton p. W. Łuszczynskiego w „Gaz. Por.“. Przy pomina on, że matka Deotymy (autorki „Słonecznej kantaty“ na jubileusz 400-lecia urodzin Kopernika) Nina z Żółtowskich Łuszczewska zainicjowała i powołała do życia Komitet, który zajął się przekładem łacińskich dzieł Kopernika. Po 6 latach trudów, dzięki iniejątywie i energii matki Deotymy, Polska otrzymała w r. 1854 genialne dzieło Kopernika „De revolutionibus orbium coelestium“ po polsku.

Prasa łódzka stanowiąca organy rządowe bo popierające bardzo usilnie rząd askenaryjski jak „Republika“ i „Głos Polski“ pominęła tę rocznicę milczeniem albowiem dotychczas nikt nie stwierdził żydowskiego pochodzenia Kopernika, natomiast trzeci organ rządowy — „Lódzki Frei Presse“ pomieścił obszerniejszą rozprawę o Koperniku — wybitnym uczone... niemieckim.

Znamienne słowa umierającego ministra.

Depesze ostatnie doniosły o śmierci czeskiego ministra Raszina na którego niedawno wykonano zamach.

Ostatnie słowa umierającego ministra Raszina były poświęcone sprawom publicznym. Około godz. 7.30 wieczorem zapytał dr. Raszin lekarzy, co słychać nowego, na co dr. Jedliczka odpowiedział, że po południu odwiedzili go ministrowie Beszyna, Strybny i Szramek, poczem dodał, że chętnie usłyszeli by co Raszin chciałby im jeszcze powiedzieć. Raszin odpowiedział na to, że w przeciągu dwóch dni przygotowuje ostateczną odezwę, którą obmyśla, a po dłuższej pauzie oświadczył:

Dziękuję kolegom moim z wydziału piątki. Są to dobrzy ludzie, że mnie kochali.

Profesor Jedliczka wtrącił na to:

— Chociaż są moimi przeciwnikami.

Na to Raszin skinął głową i odpowiedział:

— Uczciwi są, pracują dla dobra republiki. Wszyscy mamy zaufanie do siebie. Proszę im powiedzieć, że mają zostać tem, czem są. Ze mają sobie mówić wzajemnie prawdę. O ile trzymać się będziemy wszyscy razem, utrzymamy republikę, jeżeli będziemy się zwalczać wzajemnie stracimy niepodległość.

Po dłuższej pauzie dodał:

— Polityka jest bardzo ważną rzeczą. Wszyscy jesteśmy odpowiedzialni za los Ojczyzny. W polityce należy mówić prawdę bezwzględnie; o ile nie będziemy sobie mówili prawdy stracimy niepodległość. Jestem optymistą i wierzę, że jest takich więcej. Czasami należy przemilczeć prawdę, wtenczas, gdy lud jej nie rozumie. W takim razie należy wyczekać odpowiedniego momentu i wtedy powiedzieć ją bezwzględnie.

KRONIKA

Sprawa podwyżki w przemyśle włókienniczym

PRZEMYSŁOWCY NIE MOGĄ DOTRZYMAĆ UMOWY Z POWODU BRAKU GOTÓWEK —
ROBOTNICY ODWOŁAJĄ SIĘ DO MIN. PRACY.

— Kalendarzyk.

Piątek, dnia 23 lutego Pior Dam. B. D. K.

Wschód słońca g. 7 m. 46

Zachód g. 4 m. 54

— Widowiska.

Teatr miejski (Cegielniana 63)

„Samson i Dalila“

Filharmonja (Dzielnia 20)

Teatr „Scala“ (Cegielniana 18)

„Casino“ (Piotrkowska 67)

„Ona“

„Odeon“ (Przejazd 2)

„Dziewczę z Piccadilly“

„Luna“ (Przejazd 1)

„Jego ostatni flirt“

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Tajemnicze porwanie“

Spół. Pracow. Państw. (Sienkiewicza 40)

„Indyjski grobowiec“

„Nowości“ (Piotrkowska róg Główniej.)

„Straceńcy z nad Adrii“

Miejska Biblioteka Publiczna (Andrzeja 14)

otwarta codziennie od 3—9 wiecz.

Kalendarzyk historyczny.

1766 — Zgon króla Stanisława Leszczyńskiego

w Laniewiu.

1848 — Początek rewolucji w Paryżu.

Wiadomości bieżące

— W sprawie zamknięcia fabryki.

b) Jak już donosiliśmy, fabryka Warszawskiego przy ul. Przędzalnianej 15 została zamknięta bez uprzedniego wypowiedzenia pracy robotnikom. Ci ostatni zainterpelowali w sprawie tej inspektora pracy Kulickowskiego, który wezwał do siebie przedstawiciela firmy, żądając wyjaśnienia. Przedstawiciel fabryki oświadczył, iż robotnikom wypowiedziano, lecz uczyniono to nie formalnie. Wobec tego fabryka puszczonej zostaje w ruch na 2 tygodnie.

— Żądania pracowników elektrowni.

b) Pracownicy elektrowni łódzkiej zwrócili się do zarządu z żądaniem przyznania im zapomóg na równi z pracownikami elektrowni w Warszawie.

— Z rady szkolnej powiatowej.

b) Na dzień 16 i 17 marca projektowana jest konferencja nauczycielstwa pow. łódzkiego na której zostaną przeprowadzone lekcje praktyczne i wygłoszone referaty o organizacji przy musu szkolnego, o budowie szkół, o oświacie poza szkolnej i t. p.

— W sprawie plac orkiestr w kinematografach.

b) Wobec tego, że właściciele kinematografów „Casino“, „Odeon“ i „Luna“ ostatnio oświadczyli okiestrom, że z powodu zmniejszonej frekwencji niemogą dawać im podwyżek jakie wykaże komisja statystyczna, w myśl zawartej umowy, ci ostatni sprawę tę skierowali dla rozstrzygnięcia do inspektoratu pracy, gdzie też wczoraj odbyła się konferencja. Przybyli na nią przedstawiciele wymienionych kinematografów oraz delegaci zawodowego związku muzyków.

Po wysłuchaniu stron i ożywionej dyskusji w sprawie rewizji umowy z dn. 11. 9. r. ub. powzięto uchwałę, w myśl której począwszy od dn. 1 marca r. b. place członków orkiestry wspomnianych kinematografów będą regulowane przez delegację złożoną z przedstawicieli zainteresowanych stron, niezależnie od wyników komisji statystycznej za miesiąc styczeń.

— Ceny w farbiarniach i wykończalniach

b) Po ostatniej uchwale o puszczeniu w ruch farbiarni, te ostatnie wydały nowy cennik. Między innymi pobiera się za prasowanie 400 mk za metr, za gumowanie — 1600 za metr, ponadto osobne doliczenia wynoszą: za karbowanie lewej strony za metr — 2.400 mk., karbonizowa-

b) Jak już donosiliśmy na onegdajszej konferencji w sprawie podwyżek w przemyśle włókienniczym, przemysłowcy oświadczyli, iż umowy z dn. 19 listopada r. ub. dotrzymać nie mogą, czemu sprzeciwili się delegaci robotników. Przemysłowcy podwyżkę za ten miesiąc, która obowiązywać ma do dnia 18 marca wypłacą i w tym celu postarają się o odpowiednią sumę potrzebną na wypłaty, w przeciwnym bowiem razie fabryki musiałyby być zamknięte.

Już w ostatnim miesiącu z powodu braku gotówki część personelu w fabrykach krajowego związku otrzymała wynagrodzenie w wekslach. Co do kredytu, otrzymanego od rządu, to takowy wynosił jedynie 600 milionów mk., aczkolwiek przemysłowcy żądali kredytu miliardowego.

Co do przemysłu jutowego, to znajduje się on w odrębnych warunkach. Jest on w zupełności uzależniony od eksportu i walczyć musi z konkurencją zagraniczną. To jest przyczyna, iż przemysł jutowy nie może dorównywać przemysłowi włókienniczymu i w sprawie podwyżek

zachowuje wolną rękę.

W sprawie dodatku drożyznianego w wysokości 140 mk. dziennie obie strony na ostatniej konferencji doszły do wniosku, że zniesienie takiego jest bardzo pożądanym ponieważ nie zmienia się on ze wzrostem drożyzny. Wobec istniejącego systemu pracy akordowej, nie można było osiągnąć ostatecznego porozumienia co do sposobu usunięcia takiego dlatego też rozstrzygnięcie tej sprawy przeniesiono na jedną z najbliższych konferencji.

Stanowisko robotników w sprawie wypowiedzenia umowy z dnia 19 listopada jest tego rodzaju, iż bezwzględnie sprzeciwiają się oni jakimkolwiek bądź naruszeniu umowy i w sprawie tej odwołują się do ministerstwa pracy, przy którego ingerencji została zawarta swego czasu umowa. Jako jeden z wielu motywów podają robotnicy, iż umowa ta stosowana jest na Górnym Śląsku z pożytkiem dla obu stron.

Odbędzie się cały szereg wieców, a powzięte rezolucje zawiezie specjalna delegacja władzom centralnym w Warszawie.

Ćwiczenia rezerwistów roczn. 1897-1895.

W uzupełnieniu onegdajszej wzmianki o ćwiczeniach rezerwistów, dowiadujemy się co następuje:

Nie podlegają powołaniu na ćwiczenia wojskowe: posłowie sejmowi, ministrowie, podsekretarze stanu, straż graniczna, straż celna, przebywający stale poza granicami państwa, odbywający karę więzienia lub aresztu ewent. więzieńi prewencyjnie, oboźnie chorzy, nauczyciele szkół powszechnych i fachowych.

Podlegają zaś ćwiczeniom: wszyscy zarówno szeregowcy, jak oficerowie odnośnych roczników. W zasadzie żadnych ulg ani odroczeń ustawa nie przewiduje. Natomiast można składać podania o odroczenie terminu ćwiczeń lub zwolnienie zupełne do P K U, które rozstrzygnie czy petent podał powody wystarczające dla odroczenia mu ćwiczeń lub zwolnienia z nich. Powody do odroczeń muszą być należyte, umotywowane naprzykład konieczność odbycia pewnych robót rolnych. Niema mowy o jakichkolwiek reklamacjach dla urzędników państwowych lub o odroczenia dla słuchaczy wyższych zakładów naukowych.

W zasadzie służba odbywa się w miejscu stacjonowania pułku macierzystego, jednakże powołani mogą prosić o przeniesienie do innej formacji, ale tego rodzaju broń. Umotywowane podania należy składać do P K U decyzja zależy wszelako od dowódcy pułku.

Sprawa ewentualnych poborów urzędników państwowych lub prywatnych w czasie pełnienia ćwiczeń wojskowych jest w rozkazie zupełnie pominięta. Prawdopodobnie odpowiednie urzędy czy

instytucje będą tą sprawę regulowały indywidualnie.

Powołani do ćwiczeń wojskowych są wszyscy ci, którzy służyli w armii polskiej, w legionach lub formacjach wschodnich, ewentualnie w jednej z armii zagobczych. Ale i ci, którzy zupełnie do tychczas w wojsku nie służyli o ile przy specjalnym przeglądzie zostaną uznani za zdolnych, zostaną wecieleni do pułków (o ile otrzymają kategorię A).

Przy przydzieleniu do pułku będzie stosowana zasada terytorjalna, a nie jak przy poborze rekruta, którzy przeważnie służą poza miastem zamieszkania. Ćwiczący się będą bezwzględnie obowiązani mieszkać w koszarach, albowiem przeszkolenie według nowego regulaminu wymaga pracy nader intensywnej, to też stała obecność w oddziałach jest nieodzowna. Żadnych ulg dla ochotników rozkaz nie przewiduje.

Aspiranci oficersey, chorążowie i podchorążowie oraz niższe szarże o ile posiadają maturę i rok służby wojskowej za sobą będą odbywali swe ćwiczenia wojskowe w macierzystej formacji na prawach oficerskich. Podoficerowie nie posiadający matury i rocznej służby wojskowej będą traktowani ze zwykłymi szeregowcami.

Powołanie do ćwiczeń wojskowych niema nie wspólnego z mobilizacją, przeciwnie jest dowodem wstąpienia definitywnego w stan pokoju, w którego czasie normalnie odbywać się będą perdycyjne ćwiczenia wojskowe których odbywanie należy do elementarnych obowiązków obywatelskich.

nie — 2.400 za 1 funt, za zgrzebieniowanie za metr — 4.850 mk., za chronienie listew — 320 mk. za funt, za tuszowanie za metr od — 400 mk. wzwyż, stosownie do towaru i umowy.

Asekuracja wynosi 1 i pół proc. od sumy rachunku, przy ubezpieczeniu trzech czwartych części wartości towaru, a 2 proc. — przy ubezpieczeniu całkowitej wartości towaru, obliczana stawka asekuracyjna rozumie się nie dłużej, jak na miesiąc.

Składowe wynosi 1 i pół proc. miesięcznie od sumy rachunku za ewentualne wykończenie i farbowanie i będzie policzone, o ile towar nie zostaje odebrany z aparatury zaraz po wykończeniu.

Wszystkie ceny są minimalne, odwoławalne i będą zastosowane również do tych towarów, które w dniu wydania niniejszego cennika znajdowały się w apreturach.

— Sprawa zakładów „Brygada“.

b) Wczoraj z inicjatywy inspektora pracy p. Kulickowskiego odbyła się w inspektoracie pracy konferencja w sprawie wynalezienia środków zlikwidowania zatargu między robo-

tnikami, a zarządem zakładów „Brygada“. Na konferencję przybyli przedstawiciele generalny zakładów „Brygada“ Chmielewski oraz przedstawiciele pracowników.

Inspektor pracy zwrócił się do przedstawiciela firmy z zapytaniem, czy jest gotów załatwić zatarg na drodze polubownej i jakie kroki pozwał w tej mierze. W odpowiedzi na to przedstawiciel oświadczył, że narazie sprawa ta musi pozostać w zawieszeniu, gdyż jest techniczną niemożliwością załatwienie zatargu i wobec tego prosi inspektora pracy, aby bieg sprawy sądowej pozostawił nadal aż do nadejścia pieniędzy, które pozwolą ostatecznie załatwić spór. Wobec tego oświadczenia konferencja przerwano.

— W sprawie defraudacji w Kasie Chorzych.

W związku z wiadomością pomieszczoną we wczorajszym numerze „Rozwoju“ o ujęciu sprawców wielomilionowej defraudacji w Kasie Chorzych zarząd Kasy Chorzych informuje nas, że suma sprzeniewierzona przez Cieslika i Zajackowskiego nie była wyższa nad 7 milionów marek.

— Ze Związku Pracowników Bankowych

(ab) Jak się dowiadujemy Związek Zawodowy Pracowników Bankowych w Łodzi przy stepuje do otwarcia kursów bankowości dla swoich członków.

Informacje wszelkie udzielane będą w lokalu Stow. Handlowców Polskich we wtorki i czwartki od godz. 8 do 9 wieczorem przy ul. Piotrkowskiej 108 pokój Nr. 5.

— Zwalczanie lichwy w powiecie.

b) Stosownie do wydanych zarządzeń w sprawie zwalczania lichwy w powiecie dokonano rewizji i konfiskat wśród chłopów, a protokoły przekazano władzom administracyjnym.

— Jak podoficer może zostać oficerem.

Wśród podoficerów naszych jest wielu inteligentnych chłopów, którym nie udało się zdobyć wymaganego dla oficerów cenzusu wskutek zawieruchy wojennej i związanych z nią obowiązków pełnienia służby wojskowej. Zasmakowali oni w tej służbie, zwierzchność jest z nich zadowolona, są więc wszelkie dane, iż po studiach na stanowiskach oficerskich okażą się elementem nietylko użytecznym, ale i pożądanym ze względu na gruntowną znajomość szkoły żołnierza.

O przyjęcie do Szkoły w Bydgoszczy ubiegają się mogą szeregowi i chorążowie, obywatele państwa polskiego, służby czynnej, korzystający z odroczenia bezterminowo urlopowani, przebywający w rezerwie, wszystkich rodzajów wojska, o ile odbyli co najmniej 3 lata służby wojskowej wogóle i otrzymali stopień plutonowego. Należy zaznaczyć iż czas służby przebytej na terenie działań wojennych, liczy się podwójnie. Nadto winni oni posiadać kwalifikacje moralne, służbowe i stosunki rodzinne bez zarzutu; mieć ukończonych lat 19 i nie przekroczonych 30 lat życia; zobowiązać się do odsłużenia 3 lat w wojsku za każdy rok szkoły. Kandydaci do szkoły obowiązani są złożyć do dnia 1 maja 1923 r. w drodze służbowej podania wprost do komendanta szkoły, wraz z niezbędnymi dokumentami.

W szkole zostaną oni poddani egzaminowi wstępnemu w zakresie 3 klas szkoły średniej, lub 7 klas szkoły powszechnej, oraz egzaminowi wojskowemu, teoretycznemu i praktycznemu w zakresie dowódcy drużyny. Nauka w szkole, ekwipunek i życie bezpłatne.

Po zdaniu egzaminu końcowego z wynikiem pozytywnym uczniowie otrzymują nominację na podporuczników.

— Odrzucone żądania farmaceutów.

b) Związek farmaceutów zwrócił się do swych pracodawców z żądaniem by podwyżki w Łodzi nie były uzależniane od płac pobieranych w Warszawie, lecz aby były ustanawiane przez konferencję miejską. W sprawie tej zwrócił się p. Inspektor pracy do Warszawy i ministerstwo żądania łódzkich farmaceutów odrzuciło, o czym zawiadomiony został związek farmaceutów.

— Dlaczego brak mięsa.

b) Do właściciela masarni przy ul. Konstytucyjnej Krygiera przysłała jakaś robotnica, która zażądała sprzedaży słoniny. Krygier odmówił jej, zachowując się przytem w sposób bardzo nieodpowiedni. Obecny przytem właściciel jednej z największych łódzkich restauracji przy ul. Dzielnej wykupił natychmiast cały zapas tłuszczów mięsa i słoniny na sumę półtora miljonów mk.

— Kary i konfiskaty za lichwę.

b) Sara Lichtszajn ul. Sieradzka 1 za odmowę sprzedaży artykułów spożywczych skazaną została na 1 tydzień bezwzględny aresztu i 250.000 mk. grzywny.

Referat walki z lichwą przy komisariacie rządowym na m. Łódź pociągnął do odpowiedzialności karnej Edwarda Ute (Wólczajska 147) za skupowanie na pasek mąki, której 17 worków wykryto zgarnianych w mieszkaniu.

— Niebezpieczne klepsydry.

b) Na murach miasta Zgierza ukazały się, klepsydry, podpisana przez grupę patriotów, a wzywająca na nabożeństwo żałobne za duszę s. p. E. Niewiadomskiego. Klepsydry te z polecenia władz zerwano a sprawę przekazano prokuratorowi.

Czas skończyć z paskarstwem.

WYBUCH PETARDY NA PODWÓRZU. ZJEDNOCZENIE RZEŹNIKÓW. I PRZED PAŁACEM, FABRYKANTA BARCIŃSKIEGO.

Na podwórzu, domu przy ul. Głównej gdzie mieści się „Zjednoczenie Rzeźników“ podłożono petardę około godz. 9 wiecz. która z wielką siłą eksplodowała. Mniej więcej o tej porze również eksplodowała petarda przed pałacem fabrykanta Barcińskiego.

W obu miejscach powylały szyby. Huk słyhać było na daleką odległość. Niewątpliwie ma się tu do czynienia z zorganizowanym towarzystwem „Mścicieli“ które ujawniło swą działalność w Lublinie, gdzie dotąd spowodowano trzy wybuchy prowadząc w ten sposób

walkę z paskarstwem.

Jakkolwiek nie pochwalamy podobnego rodzaju ekscesów, nie prowadzących do niczego, dowodzą one, że społeczeństwo doprowadzone do rozpaczki szalejącą drożyzną chwytając się środków samoobrony. Możeby nareszcie czynniki odpowiedzialne wzięły się „naprawić“ do zwalczania paskarstwa. Przecież to chyba nie tak trudno. Wystarczy ukarać przykładowie kilku, a reszta z obawy o swoje dobrze utuczone brzuszki zaprzestanie z pewnością szkodliwej działalności.

— Zguba.

(ab) W cukierni Komara przy ul. Dzielnej 10 znaleziono portfel wraz z różnymi dokumentami na nazwisko Bronisława Woźniaka, do odebrania w VII Kom. P. P.

Wypadki i kradzieże

— „Czarna ręka“ działa.

b) Abram Mamelok zam przy ul. Pomorskiej 66, otrzymał z poczty z podpisem „czarna ręka“ z żądaniem złożenia pół miliona mk. W terminie 2 tygodniowym pod groźbą śmierci jego i rodziny. List ten znajduje się u władz policyjnych.

— Łódzki Casanova.

(ab) Słowiński Roman bez stałego miejsca zamieszkania od dłuższego czasu był na utrzymaniu prostytutki Sztylek Julji, zam. przy ul. Wólczajskiej Nr. 93, ciągle obiecując że się z nią ożeni.

Gdy Sztylekówna widząc, że Słowiński wcale nie myśli się żenić postanowiła zerwać z nim wszelkie stosunki, lecz S. biciem zmuszał ją do dalszego dawania mu pieniędzy na utrzymanie.

Dnia 21 b. m. gdy Szt. przyszła do VII komisariatu Pol. Państwowej, aby o powyższem zameldować zjawiła się również druga kobieta Figurska Wanda zamieszkała przy ul. Lutemiejskiej 21 z dzieckiem na ręku którego ojcem był Słowiński i wyznała, że S. uwiódł ją, obiecując małżeństwo.

Wieczorem tego samego dnia przyprowadzonego do komisariatu Sowińskiego odwiedziła trzecia kobieta prostytutka, która przedstawiła się jako jego narzeczona, z którą również miał się żenić.

Z listów znalezionych u S. widocznym było że tenże ma czwartą jeszcze narzeczoną w Warszawie. Wkrótce śledztwo wykaże ile narzeczonych posiada ów polski Turek.

— Defraudacja w „Brygadzie“.

(b) Do 5-go kom. pol. zgłosił się Alfred Trancz, zam. przy ul. Wschodniej 51 i zameldował że buchalter i kasjer zakładów „Brygada“ Batowski zdefraudował weksle na sumę 2 miljony mk. Sprawę przekazano urzędowi śledczemu.

— Miljonowa kradzież.

(ab) Ze składu manufaktury Sprajregena przy ul. Piotrkowskiej 37 nieznani sprawcy przy pomocy podrobionych kluczy, skradli 40 sztuk towaru wartości 12 miljonów marek.

Teatr i muzyka

— Teatr miejski.

Dziś premiera „Samsona“ i Dalili“ tragi farsy Soena Langego, W głównej roli znakomity artysta Stefan Jaracz.

— Wznowienie „Bajek“ w Casinie.

W niedzielę dn. 25 bm. o godz. 12-ej w pol. odbędzie się drugie przedstawienie „Bajek“ w teatrze „Casino“ (Piotrkowska).

Największą atrakcją przedstawienia będą dwie jednoaktowe fantazje sceniczne, Lima (Narod.

dziny Baiwana ze śniegu, Ślizgawka, Sanna, Śnieżki itd.) i Tańce kwiatków, wykonane przez cały zespół.

Bilety nabyć można w kasie teatru „Casino“ codziennie od godz. 4 i pół — 10-ej.

Zaleca się wykupywać wcześniej bilety.

— Występ Olgi Desmond.

Niezrównana tancerka klasyczna i gwiazda filmowa Olga Desmond — jak podaliśmy — wystąpi w Łodzi tylko raz jeden w sali Filharmonji we wtorek dn. 27 bm. o godz. 8-ej wiecz.

— Wieczór Ark. Awerczenko.

We środę dn. 28 bm. w sali Filharmonji odbędzie się wieczór satyry i humoru znakomitego satyryka rosyjskiego Arkadiusza Awerczenko a udziałem artystów rosyjskich pani Maicz i pani Iskoldowa.

Bilety w kasie Filharmonji.

— Zawód fryzjerski.

W styczniu 1923r. zawiązał się Związek Polskich Cechów Fryzjerskich na Rzeczpospolitą Polską z siedzibą w Poznaniu. Niebawem wydał z druku ustawy oraz organ Związkowy p. t. „Powszechna Gazeta Fryzjerska“. Takową zamówić można w Sekretarjacie. Nieorganizowane cechy mogą celem przystąpienia do Z.P.C.F. zasięgnąć informacji w Sekretarjacie Poznań, Sw. Marcina 29 tel. 3822

— Odczyt w Stow. Techników.

W piątek dn. 23 b. m. punktualnie o godz. 8-ej wiecz. w lokalu Stow. zwanego Techników Andrzej 3, wygłosi odczyt o. prof. Włodzimierz Kroński na temat: „O rachowaniu mieszywnym z obrazami świetlnymi“. O jaknajbliższe przybycie członków oraz gości wprowadzonych uprasza Zarząd

— Ze Stow. Weteranów.

Pan Wal. Biliński weteran z r. 1863 ofiarował 24000 na renowację szablardu dla Weteranów. Weterani proszą o złożenie daroch ofiar na ten cel po nieważ brak im funduszy na zreperowanie drogiej pamiątki.

Bibliografia.

Wydawnictwo Gebelnera i Wolfa.

Bardzo pożyteczna książka przy obecnym ruchu jaki daje się odczuwać w społeczeństwie w kierunku poznania języków obcych a w szczególności języka angielskiego jest Gramatyka Języka Angielskiego „The First English Reading Book“ starannie opracowany przez H. F. Kennel i Z. Musińską

Teatrom Amatorskim możemy polecić świeżo wydany obrazek sceniczny w jednym akcie. J. A. Herza „Przebudzenie“ grany po raz pierwszy przez artystów opery na jubileuszowym przedstawieniu głównego reżysera Kowalskiego.

„O bolszewizmie“.

Nakładem Instytutu wydawniczego „Biblioteka Polska“ ukazał się nieduży tomik „O bolszewizmie“ którego autorem jest prezydent republiki czechosłowackiej i wielki uczyony Tomasz Garrigue Massaryk. Ta z wielu więc względów interesująca książeczka zawiera trzy rozdziały o rezolucji bolszewickiej, z których w sposób zwięzły i dosadny charakteryzuje autor wewnętrzną niedojrzałość bolszewizmu oraz stosunek jego do ruchu robotniczego na zachodzie. Książkę zaopatrzył wstępem znakomity p. sarz czeski, tłumacz. Wyspiański na język czeski, wielki przyjaciel Polski p. Adolf Werny, a starannego przekładu dokonał znany poeta i literat p. Adolf Destal.

Z dziedziny modv.

Dwubarwne główki paryżanek.

W eleganckim świecie Paryża zwracają obecnie coraz częściej uwagę twarze pań w kwiecie wieku, okolone srebrno-białymi włosami. Nie są to włosy sztuczne peruk tak rozpowszechnionych w siedemnastym i osiemnastym wieku, ani też włosy ubielone pudrem, lecz zupełnie odbarwione środkami chemicznymi przez mistrzów sztuki fryzjerskiej.

Moda każe przystem, aby nie wszystkie włosy pięknej główki były w ten sposób odbarwione, lecz tylko włosy na przedniej części głowy, okalające twarz, reszta zaś włosów zachowuje barwę naturalną. Skutek ma być — jak zapewniają entuzjastki tego wybryku królowej mody — czarujący.

Wprawdzie lekarze twierdzą, że to sztuczne odbarwienie działa bardzo szkodliwie na włosy i przyczynia się do szybkiego ich wypadania, moda jednak nie zważa na takie ostrzeżenia. Wystarcza jej, że wywołuje wrażenie dotychczas nieznanego.

Ze świata.

MAJĄTEK PO LORDZIE NORTHCLIFFIE.

(S) Według dotychczasowych obliczeń majątek pozostawiony przez lorda Northcliffe'a, właściciela „Timesa” i „Daily Mail” wynosi około 5 miljonów funtów szterlingów. Podatek spadkowy od tej sumy wyniesie przeszło 2 miliony funtów szterlingów, t. j. 40 proc. całego spadku. Testament został zatwierdzony w sądzie i uwiomocniony. Główna spadkobierczynią jest małżonka lorda Northcliffe'a. Zmarły zastrzegł większe sumy dla podwładnych mu pracowników.

GÓRA KARMEŁ MIASTEM OGRODÓW

(S) Pewne towarzystwo angielskie wypracowało projekt zabudowania góry Karmel w Palestynie i sprzedaje już działki po 15—100 funtów za 1 m. Z góry tej rozciąga się wspaniały widok na morze Śródziemne. Ofertę tę polecamy naszym sjonistom dla których kilkadziesiąt funtów będzie bagatelką a uwolni ich od pisania długich odezwo i niepotrzebnych protestów.

DYPLOMACI ZJEDZENI PRZEZ WILKI.

(S) Z Bukaresztu donoszą że poseł do parlamentu rumuńskiego Petrescu-Comneni wraz z żoną i sekretarzem stanu Longinem Raculescu, jadąc sankami, zostali przed tygodniem napadnięci przez stado wilków i żywcem pożarci.

SMIERĆ Z GŁODU

(S) Dzienniki estońskie donoszą: że b. profesor uniwersytetu dorpackiego, wybitny psychopatolog

specjalista od chorób nerwowych, Sziz, zmarł z głodu w Kijowie.

PIERWSZY WNUK

(S) Córka króla angielskiego, ks. Mary, która poślubiła w roku ubiegłym wicehrabiego Lascelles, powiła syna. Jest to pierwszy wnuk angielskiej pary królewskiej.

POTRÓJNY MOST NAD NIAGARĄ.

(S) Senat amerykański przyjął ustawę o budowie obrotowego potrójnego mostu nad Niagarą.

KLEJNOTY KS. FRYDERYKA LEOPOLDA

(S) W Berlinie rozstrzygał w tych dniach sąd krajowy zatarg między ks. Fryderykiem Leopoldem Pruskim a pruskim ministrem skarbu. Po zakwestrowaniu majątku księcia minister finansów, jako administrator państwowy, płacił przez pruski bank państwa 16 milj. na umorzenie zobowiązań zaciągniętych przez księcia Szwajcarii. Sumę tę zabezpieczył minister na hipotekach i klejnotach księcia, które zdeponował u posła niemieckiego w Bernie. W czerwcu r. u. książę zażądał obrachunku, który wykazał 18 320 000 milj. m. r., poczem książę oznajmił, że sumę tę zapłaci i domagał się zwrotu klejnotów.

Minister, uważając, iż ma prawo żądać od księcia wypłat w frankach szwajcarskich, obliczył należność na 1 600 000 fr., co po obecnym kursie wynosi 12 miliardów marek niemieckich i oświadczył że inaczej klejnotów nie wyda. Sąd uznał jednak, że minister finansów nie miał prawa żądać zapłaty w frankach szwajcarskich, i skazał go na wydanie zakwestrowanych klejnotów oraz na odszkodowanie za zwłokę i koszty sądowe.

PREMIJA ZA PRÓŻNIACTWO

(S) Na jednym z Kongresów rolniczych w Anglii rolnicy uskarżali się, że brak jest robotników do pracy na roli. Bezrobotni otrzymują tak wysokie zapłaty państwowe i komunalne, że nie mają najmniejszej chęci do oddania się pracy na roli. Jeden z członków zebrania zapewniał że płace, jakimi rolnicy mogą wynagradzać robotników są znacznie niższe od jałmożny, otrzymywanej przez bezrobotnych. Takich bezrobotnych posiada Anglia obecnie około półtora miliona. Z tego wynika, że katastrofa na angielskim rynku pracy jest spowodowana w znacznym stopniu próżniactwem angielskich robotników.

Giełda Łódzka z dnia 22 b. m.

	w plac.	żadan.	tranz.
Dolary St. Zjedn. czeki	49500	50000	—
gotówka	50500	50750	—
Franki belgijskie gotówka	—	—	—
czeki	2715	2740	—
Franki francuskie gotówka	—	—	—
czeki	3115	3140	—
Franki szwajc. gotówka	—	—	—

Korony austriackie czeki	9375	9420
Funty angielskie gotówka	0.72	0.73
czeki	25600	25700
Korony czeskie gotówka	1500	1550
Marki niemieckie gotówka	2.0	2.30
czeki	2.18	2.25
Milionówka	—	1725
Bank Związku Spółek Zarobkowych	—	—

Giełda Łódzka nieurzędowa

Wczoraj nieurzędowa giełda w m. Łodzi zdradzała tendencję bardzo mocną. Obroty były zwykle średnie.

Płacono.

Dolary	51000 — 51500 — 52500
Funty	240,000 — 245,000 —
Franki franc.	5125 — 5190 — 5200
belg.	2750 — 2800 — 2800
szwajc.	— 9750 — 9300 — 9350
Marki niem.	2.25 — 2.20 —
Kor. austr.	0.70 — 0.73
czeski.	1500 — 1525 — 1550
Liry	2650 —
Leje rum.	200 —
Wiedeń czeki	0.74 —
Berlin czeki	2.20 — 2.25
Miljonówki	1800 —
Ruble (złote 28,000 / srebr. 13,500)	—

Giełda warszawska z dnia 22 b. m.

Dol. St. Zjedn.	50500	Franki franc.	—
Marki niem.	2.0	Funty	—
Czeki i wpłaty.			
Belgia	2725	Łondyn	250000
Berlin	2.20	Nowy Jork	49.00
Gdańsk	2.20	Paryż	3125
Praga	1500	Wiedeń	75.00

Akcje.

Bank Dyskontowy	50000
Handlowy	76000
Dla handlu i przem.	—
Kredytowy Warszawski	15000
Przemysłowców łwowskich	—
Zjednocz. ziem. polskich	12500
Związku Spółek Zarobk.	18400

Kijewski	1500	Starachowice	40500
Wilki	12800	Pocisk	6300
Częstocice	161500	Parowozy	11300
Cukier	15000	Zyrardów	175000
Firley	6000	Borkowski	6300
Drzewo	153000	Zawiercie	—
Węgiel	121000	Jabłkowscy	12500
Cegielski	84000	Zegluga	5000
Lilpop	67000	Haberbusch	30000
Ostrowiec	16000	Nafita	7600
Karasiński	31000	Nobel	18000
Zieliński	42750	Gosławice	—
Radzki	—	—	—

Węgiel górnośląski, gruby kostka

I, II, III oraz pospółkę, specjalnie dla fabryk, Original, Cerderkohle 8, od 8 do 10 proc. mialu i koks po cenach konkurencyjnych poleca 5692b

Z. Synniewski, i S-ka w Zgierzu, ul. Szeceśliwa 2. Od 9—12 i 1—3 pp.

Obraz

ddży olejny rama duża złocona toaletowa mahoniowa okazynie tan o sprzedam zaraz Miłsza 59 m. 11. (331K1)

Dr. S. KANTOR

specjalista chorób wenerycznych i skórnych
Piotrkowska 144 róg (Ewan gieluckiej) Godz. przyjęć od 9—2 i 6—8. dla pań 5—6 352K6

Płace

150% drożej kupuję brylanty, złoto, srebro zegarki, stare zęby, garderobę
Konstantynowska 7, Miłch, prawa obcwa. (szep. pietro.)

Kto z pp. kapitalistów

zechce dopomódz materialnie do skonstruowania nader doniosłego wynalazku Łaskawe zgłoszenia pod „R. A. K. 1923” poste-restante Toruń-Pomorze 5681b

Kupuję

płace 200 proc. drożej za brylanty złoto, srebro i biżuterię zęby sztuczne, garderobę i szale czarne Zachodnia 32 naprzeciw lombardu i p. L. Miłch. 213K20

Na raty! Na raty!

Meblesz tanie i modernie całe komolety oraz pojedyncze przedmioty wykonujemy w naszym zakładzie polskiego najnowszymi modelami. Uwaga: Udzielamy gwarancji za solidne wykonanie i przyjmujemy rzeczy wzamian.

F. KRZYŻOWSKI i S-ka, Zakład stolarski Napiórkowskiego 7, przy Górnym Banku. 584b7

Dla pań panów i dzieci!

Tanio i elegancko, podług najnowszej mody, można się ubrać tylko w

„Chrześć. Jarmarku Łódzkim”

Piotrkowska № 44 na I-em piętrze.

Wielki wybór pań i gotowych ubiorów damskich, męskich i dziecięcych, własna pracownia wykonywa szybko, starannie zamówienia podług żurnali.

Polecamy obficie zaopatrzone nasze działy w nowości sezonowe: najmodniejsze wełny i wełnki, kamgarny, bostony, szewioty, sztraichgarny, woale, satyny, etaminy, zefiry, płótna, madrapoamy, obrusy, serwety, kapy, firanki, chustki, trykotażę, pończochy, rękawiczki, krawaty: bielizna, obuwie, galanterja, nici. (5528d)

Sprzedajemy naraty.

UWAGA: Ze sklepu p. Szeinfinkla na parterze nie mamy nic wspólnego.

Wzywa się

p. Pruskiego do odebrania

kupionej umywalni

z b hotelu Victorja. 334b

Do Myśliwych

Kupujemy świeże skóry z dzikich zwierząt całego świata jak: Lisy, Wilki, Kuny, Tchórze, Wie w orki, Sobole, Kangury i t. p. Kupimy nie tylko te, które sami upolujecie, lecz jeżeli kupicie od innych myśliwych i przy nieszczęściu do nas, możecie zarobić ładne pieniądze. Prześlij skórę na próbkę a damy Ci cenę. Kupujemy tylko świeże skóry S. FIRTŁO 426 Penn Ave. Pittsburgh Pa United States of America 503K5.

Dr. Artur Banasz

urolog. (525)

Choroby nerek, pęcherza i dróg moczopłciowych; chron. czarna zązka. Od 5^{1/2} — 7 m. (Wzrost 180 cm.)

Egzemę, Liszaje i t. p.

usuwa maść.

„Lain Age”

pteki i składy apteczne Apteka W. Sokolewicz Przejazd № 19 (wprost poczty) (64K10)

Najlepsza, najhigieniczniejsza

przysypka dla dzieci

Puder „DZIŹI” z kopalniami

Sprzedają apteki i składy apteczne, Apteka W. Sokolewicz Przejazd 19. (64K10)

Odmrożenie

Maść (z kopalniami)

„Mrozol” leczy, goi ranki za pomocą odmażania kożczyn.

Sprzedają apteki i składy apteczne, Apteka W. Sokolewicz Przejazd 19, apteka wprost poczty). (4825K)

Na wypłatę!

franki, obrusy, ręczniki, płótna, towary damskie i męskie

CHASCI

dawniej Markowicz i S-ka, Pietr. Korywa 37, w podw. 270b

Na raty!

4999s3o Wszelką garderobę męską i damską, obuwie, rozmaite towary lokciowe, bieliznę i t. p

UWAGA: Wykonuje wszelkie obśtałunki podług najnowszych fasonów

„Ekonomja” Główny Rynek 5/6.

